

ZKUŠENOSTI ČESKÝCH PŘÍJEMCŮ S METODAMI PRO URČOVÁNÍ A VYKAZOVÁNÍ NEPŘÍMÝCH NÁKLADŮ V PROJEKTECH

ÚČEL A CÍLE DOTAZNÍKU

Cílem tohoto dotazníkového šetření realizovaného odbornou skupinou MŠMT (více k cílům a aktivitám této nově zřízené expertní skupiny k problematice „full cost“ na národní úrovni [zde](#)) je **zmapování zkušeností českých příjemců s uplatňováním a tvorbou metod pro určování a vykazování nepřímých nákladů v projektech** - a to nejen ve vztahu k interním potřebám organizace ale především ve vztahu k poskytovatelům dle zákona č. 130/2002 Sb. v platném znění.

Výsledky dotazníkového šetření, které budou k dispozici na webových stránkách MŠMT, by měly sloužit jako významný **podklad pro sjednocení přístupu poskytovatelů k problematice uplatňování nepřímých nákladů v projektech na národní úrovni**. Velice proto oceníme, když budete ve Vašich odpovědích co nejkonkrétnější.

RESPONDENTI

Zástupci vedení (ekonomických oddělení) organizací, které jsou příjemci veřejných finančních prostředků dle zákona č. 130/2002 Sb. v platném znění a to bez ohledu na typ organizace (tj. zástupci subjektů veřejných i soukromých, ziskových i neziskových) i bez ohledu na to, zda organizace o využití metody úplných nepřímých nákladů uvažuje.

VÝKALD POJMŮ „full cost“ a „flat rate“ PRO ÚČELY TOHOTO DOTAZNÍKU

Problematika „full cost“ se týká sledování a vykazování úplných přímých i nepřímých nákladů projektů a aktivit organizace. Pro účely tohoto dotazníkového šetření se však zaměříme pouze na **náklady nepřímé** a s ohledem na neexistenci jednotné terminologie využijeme **definice „full cost“ odrážející požadavky Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace (OP VaVpl)**. (Neznamená to však, že odborná skupina MŠMT tuto definice považuje za jedinou možnou!)

„FULL COST (FC) METODA = metoda alokace způsobilých nepřímých nákladů organizace podle určité rozvrhové základny/základny (tzv. cost driver) na projekt, respektive tzv. kalkulační jednici (kalkulační jednicí mohou být jednotlivé projekty, ale například také zakázky, úkoly atd.); nepřímé náklady (režie) jsou náklady, které nelze přímo přiřadit konkrétnímu projektu, ale které vznikly v organizaci v souvislosti s řešením projektu a jsou doloženy účetním systémem organizace; způsobilé náklady jsou náklady, které splňují obecné podmínky způsobilosti a specifické podmínky programu určené poskytovatelem (tj. metodika musí být schopna zajistit, aby náklady, které budou alokovány na konkrétní projekt výzkumu a vývoje, byly očištěny o náklady z pohledu daného poskytovatele neuznatelné i náklady vzniklé v souvislosti s jinými činnostmi, než jsou činnosti výzkumu a vývoje, jako např. výuka u vysokých škol či výroba u podniků); metoda musí být založena na skutečných údajích a doložitelných postupech, jakékoliv odhady nejsou povoleny; metoda musí být upravena písemnými vnitřními pravidly organizace schválenými statutárním orgánem; metoda musí být vytvořena v souladu s obvyklými účetními postupy a metodami organizace, tzn., že není účelově koncipovaná pouze pro určitý program/projekt. [Detailní pravidla OP VaVpl [zde](#)].“

DOTAZNÍK

„ZJEDNODUŠENÁ METODA = metoda vykazování úplných nepřímých nákladů organizace, která však nesplňuje všechny požadavky uvedené výše (tj. požadavky OP VaVpl); zároveň však nejde o pouhé odhady.

„FLAT RATE = vykazování nepřímých nákladů projektu ve výši pevné procentní částky definované programem (poskytovatelem). Pro účely tohoto dotazníku, takto vykázané náklady nemusí být v případě kontroly poskytovatelem podloženy účetními doklady (i když tyto náklady musí být doložitelné účetními doklady pro kontroly finančních úřadů z hlediska účetnictví).“

Doba nutná pro vyplnění dotazníku: cca 60 minut

Děkujeme předem za Vaše příspěvky a případnou další spolupráci.

Tomáš Hruša
náměstek ministra školství, mládeže a tělovýchovy

OTÁZKY

Identifikace respondenta a jeho organizace

(Poznámka: Analýza výsledků tohoto dotazníkového šetření bude veřejně k dispozici na webových stránkách MŠMT. Konkrétní odpovědi jednotlivých organizací a poznámky v komentáři však detailně zveřejněny nebudou, ani nebudou poskytovány třetím osobám, budou sloužit pouze pro potřeby a další práci odborné skupiny MŠMT.)

1. Jméno respondenta:

2. Kontaktní email respondenta:

3. Pozice respondenta v organizaci:

4. Název organizace respondenta:

5. Typ organizace respondenta:

- veřejná vysoká škola
- soukromá vysoká škola
- veřejná výzkumná instituce
- malý a střední podnik
- velký podnik
- jiné (upřesněte, prosím, v komentáři)

Komentář:

DOTAZNÍK

6. Kterých programů (projektů) na podporu výzkumu a vývoje se aktivně účastní Vaše organizace?

(Pokud je to relevantní, zaškrtněte více možností.)

(Poznámka: V komentáři prosím upřesněte, o jaké programy se konkrétně jedná.)

- Programy Grantové agentury ČR (GAČR)
- Programy Technologické agentury ČR (TAČR)
- Operační program Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) – Operační program Výzkum a vývoj pro inovace (OP VaVpl),
- Operační program Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) - Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK)
- Programy Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) financované z národních zdrojů
- Programy Ministerstva průmyslu a obchodu (MPO)
- Programy Ministerstva zemědělství (MZ - NAZV)
- Programy Ministerstva zdravotnictví
- 7. rámcový program EU na podporu výzkumu, vývoje a inovací (7.RP)
- Program EU na podporu inovací (CIP)
- Jiné (upřesněte prosím v komentáři)

Komentář:

7. V jaké výši se dle Vaší stávající metodiky zhruba pohybují Vaše celkové nepřímé náklady organizace (ve vztahu k celkovým přímým nákladům)?

(Informace by se měla týkat dlouhodobého průměru. Pokud se situace v jednotlivých letech výrazně měnila, vysvětlete, prosím, v komentáři. Pokud je to relevantní, v komentáři také, prosím, vysvětlete, jakým způsobem jste zohlednili pořízení dlouhodobého hmotného/nehmotného majetku - mějte na paměti, že např. v případě pořízení či rekonstrukce budov mluvíme o nákladech (odpisech), nikoliv o výdaji na investici.)

(Poznámka: Budeme velice rádi, když v komentáři vyplníte konkrétní číslo. Pokud jste schopni identifikovat pro různé činnosti, případně části organizace (např. fakulty), prosím uveďte. Velmi Uvítáme i komentář, co zahrnujete do přímých a co do nepřímých nákladů!)

- méně než 10 %
- 10 – 19 %
- 20 – 29 %
- 30 – 39 %
- 40 – 49 %
- 50 - 59 %
- 60 - 79 %
- 80 – 99 %
- 100 – 119 %
- 120 – 149 %
- 150 % a více
- nevím

Komentář:

DOTAZNÍK

8. V jaké výši se zhruba pohybují nepřímé náklady výzkumných aktivit vaší organizace (ve vztahu k přímým nákladům na výzkumné aktivity)?

(Informace by se měla týkat dlouhodobého průměru. Pokud se situace v jednotlivých letech výrazně měnila, vysvětlete, prosím, v komentáři. Pokud je to relevantní, v komentáři také, prosím, vysvětlete, jakým způsobem jste zohlednili pořízení dlouhodobého hmotného majetku - mějte na paměti, že např. v případě pořízení či rekonstrukce budov mluvíme o nákladech (odpisech), nikoliv o výdaji na investici.)

(Poznámka: Budeme velice rádi, když v komentáři vyplníte konkrétní číslo. Pokud jste schopni identifikovat pro různé činnosti, případně části organizace (např. fakulty), prosím uveďte. Velmi Uvítáme i komentář, co zahrnujete do přímých a co do nepřímých nákladů!)

- méně než 10 %
- 10 – 19 %
- 20 – 29 %
- 30 – 39 %
- 40 – 49 %
- 50 – 59 %
- 60 - 79 %
- 80 – 99 %
- 100 – 119 %
- 120 – 149 %
- 150 % a více
- nevím

Komentář:

Implementace metody „full cost“ organizací respondentů

9. Má v současné době Vaše organizace nějakou metodu pro vykazování úplných nepřímých nákladů svých aktivit?

- Ano, dle našeho názoru, má organizace metodu full cost odpovídající definici v tomto dotazníkovém šetření (tj. definici odrážející požadavky OP VaVpl) – dále už jen „**FC metoda**“
- Ano, organizace má metodu sledování úplných nepřímých nákladů, ale dle našeho názoru tato metoda nesplňuje všechny požadavky definice full cost v tomto dotazníkovém šetření (tj. definici odrážející požadavky OP VaVpl) – dále už jen „**zjednodušená metoda**“ (v komentáři, prosím, stručně popište rozdíly)
- Částečně, máme jakési metody pro kalkulaci nepřímých nákladů, jde však spíše o odhady.
- Ne, nemáme v organizaci žádnou metodu sledování úplných nepřímých nákladů (tj. ani pro účely vykazování nepřímých nákladů projektů, ani pro interní potřeby managementu a jiné účely)

Komentář:

DOTAZNÍK

10. Pro jaké účely (a v jakých konkrétně programech) využíváte v současné době svoji metodu pro vykazování úplných nepřímých nákladů?

(Poznámka: Pokud nemáte metodu pro vykazování úplných nepřímých nákladů, jděte na další otázku.)

(Pokud je to relevantní, zaškrtněte více možností.)

- pro interní potřeby managementu organizace
- pro kalkulaci ceny zakázek
- pro vykazování nákladů v projektech TAČR
- pro vykazování nákladů v projektech OP VaVpl
- pro vykazování nákladů v projektech MPO
- pro vykazování nákladů v projektech NAZV
- pro vykazování nákladů v projektech 7.RP
- jiné (upřesněte v komentáři)

Komentář:

11. Plánujete zavedení či zdokonalení své metody pro vykazování úplných nepřímých nákladů?

- Ano, plánujeme určité úpravy své FC metody (specifikujte, prosím, v komentáři)
- Ano, plánujeme v budoucnosti zdokonalení své zjednodušené metody na FC metodu
- Ano, jsme právě v procesu zdokonalování své zjednodušené metody na FC metodu
- Ano, plánujeme vytvoření zjednodušené metody /FC metody
- Ano, již jsme v procesu vytváření zjednodušené metody /FC metody
- Ne, neplánujeme žádné úpravy ani zdokonalení své existující metody pro vykazování úplných nepřímých nákladů (vysvětlete, prosím, důvody v komentáři)
- Ne, neplánujeme zavedení metody pro vykazování úplných nepřímých nákladů (vysvětlete, prosím, důvody v komentáři)
- Zvažujeme možné úpravy či zavedení zjednodušené metody / FC metody, avšak nevíme, zda to budeme realizovat (vysvětlete, prosím, důvody v komentáři – např. „nevíme jak na to“)
- Nevím

Komentář:

12. V návaznosti na otázku č. 9 a č. 11 upřesněte, co bylo prvotním impulsem pro vytvoření (zavedení) Vaší metody pro vykazování úplných nepřímých nákladů?

(Poznámka: Pokud nemáte metodu pro vykazování úplných nepřímých nákladů, jděte na další otázku.)

(Pokud je to relevantní, zaškrtněte více možností.)

- interní potřeby managementu organizace
- pro kalkulaci ceny zakázek
- požadavky poskytovatelů (identifikujte, prosím, poskytovatele a program v komentáři)
- jiné (upřesněte v komentáři)

Komentář:

DOTAZNÍK

13. V návaznosti na otázku č. 11 upřesněte, co je hlavním impulsem pro zdokonalení Vaší metody pro vykazování úplných nepřímých nákladů?

(Poznámka: Pokud nemáte v plánu/nerealizujete žádné úpravy ani zdokonalení Vaší metodu pro vykazování úplných nepřímých nákladů, jděte na další otázku.)

(Pokud je to relevantní, zaškrtněte více možností.)

- interní potřeby managementu organizace
- pro kalkulaci ceny zakázek
- požadavky poskytovatelů (identifikujte, prosím, poskytovatele a program v komentáři)
- jiné (upřesněte v komentáři)

Komentář:

Názory a postoje respondenta a jeho organizace k implementaci metodik „full cost“

14. Na jaké narážíte problémy související s tvorbou, implementací a uplatňováním zjednodušené metody / FC metody, případně jaké potenciální problémy Vás od tvorby metody a využití v programech poskytovatelů podle zákona č. 130/2002 Sb. v platném znění odrazují?

(Poznámka: Odpovědi této otázky věnujte prosím zvýšenou pozornost a snažte se být co nejvíce konkrétní, včetně např. konkrétních čísel, odkazů na relevantní programy, instituce a paragrafy. Znalost jasných odpovědí na tuto otázku může značně přispět k vyřešení situace na národní úrovni! Návrhy možných řešení jsou vítány.)

(Pokud je to relevantní, zaškrtněte více možností.)

- žádné
- přílišná finanční a administrativní náročnost zavedení a uplatňování metody
- omezené možnosti využití metody (tj. postrádání smyslu zavedení metody)
- zvýšení nákladové náročnosti projektů a tak omezení daného množství finančních prostředků poskytovatele na méně projektů
- zvýšení nákladové náročnosti projektu a tak diskriminace dané organizace vůči partnerům v projektu, kteří úplné náklady nevykazují, a tak mohou být „levnější“ a preferováni jako partneři v projektu
- nejasné požadavky poskytovatelů a kontrolních orgánů
- nejednotný výklad požadavků poskytovatelů (tj. v rámci jednoho programu mají různí úředníci různé požadavky)
- nevhodné požadavky poskytovatelů (např. příliš striktní, v rozporu s legislativou nebo obvyklou praxí apod.)
- rozdílné požadavky poskytovatelů (např. různé definice, odlišné neuznatelné náklady apod.)
- nejistý vývoj situace v budoucnu (a to na institucionální, projektové i národní úrovni)
- problémy související s dofinancováním nepřímých nákladů neuhrazených poskytovatelem
- problémy související s národní legislativou
- jiné (uved'te, prosím, v komentáři)

Komentář:

DOTAZNÍK

15. Jaké vidíte možné přínosy uplatňování zjednodušené metody / FC metody?

(Pokud je to relevantní, zaškrtněte více možností.)

- Umožňuje vykazovat a hradit skutečné náklady a tak zohledňuje rozdílnou nákladovou náročnost aktivit realizovaných různými příjemci, a proto žádné instituce finančně nezvýhodňuje.
- Zohledňuje skutečnost, že instituce musí být schopné uhradit své skutečné náklady a zajišťuje nákladovou transparentnost instituce.
- Omezuje riziko výskytu veřejné podpory a „cenového dumpingu“ při žádostech o účelovou podporu či kalkulaci cen smluvního výzkumu, zamezuje přelévání veřejné podpory do soukromého sektoru (tj. nepovolené nepřímé veřejné podpoře podnikům).
- Umožňuje nákladové srovnávání s obdobnými institucemi v oboru.
- Jiné (uveďte, prosím, v komentáři).

Komentář:

16. Jaké vidíte výhody využívání flat rate oproti zjednodušené metodě/FC metodě v pravidlech poskytovatelů podle zákona 130/2002 Sb. v platném znění?

(Pokud je to relevantní, zaškrtněte více možností)

- administrativně jednoduchá příprava rozpočtu, vykazování nákladů i následná finanční kontrola.
- kontroly ze strany poskytovatele v případě použití flat rate nemusí kontrolovat uplatněné náklady ve stanoveném limitu flat rate (i když tyto náklady musí být doložitelné účetními doklady pro kontroly finančních úřadů z hlediska účetnictví).
- lehce využitelné všemi příjemci
- žádné
- jiné

Komentář:

17. Které z následujících schémat považujete na nejhodnější variantu pro požadavky na vykazování nepřímých nákladů v projektech poskytovatelů podle zákona č. 130/2002 Sb. v platném znění?

(Poznámka: Tato otázka je zaměřena na pravidla poskytovatelů, jejich požadavky a jejich finanční kontroly. Neřeší kontroly ze strany finančních úřadů. Pokud uznáte za vhodné, doplňte do komentáře i Vaše názory na kontroly finančních úřadů.)

- jediná možnost - pouze zjednodušená metoda /FC metoda (tj. organizace, které nemají potřebnou metodu, nemohou vykazovat žádné nepřímé náklady; takto vykázané nepřímé náklady budou podléhat finanční kontrole poskytovatele)
- jediná možnost - pouze flat rate (tj. všechny organizace budou využívat flat rate ve stejné výši bez ohledu na výši jejich skutečných nepřímých nákladů; takto vykázané náklady nemusí být pro finanční kontrolu poskytovatelem podloženy účetními doklady)
- jediná možnost – pouze jedna procentní pevná částka, která musí být poskytovateli dokládána (tj. všechny organizace budou využívat této pevné částky ve stejné výši bez ohledu

DOTAZNÍK

na výši jejich skutečných nepřímých nákladů; takto vykázané náklady musí být pro finanční kontrolu poskytovatelem doloženy účetními doklady souvisejícími s realizací projektu)

- jediná možnost – pouze zjednodušená metoda /FC metoda s procentním limitem příspěvku poskytovatele (tj. organizace bude vykazovat své skutečné nepřímé náklady, nedostane je však uhrazené v plné výši ale pouze do výše definované poskytovatelem; takto vykázané nepřímé náklady budou podléhat finanční kontrole poskytovatele)
- jedna možnost s výjimkou – pouze zjednodušená metoda/ FC metoda s výjimkou určitého typu projektů nebo typu subjektů, které mohou využívat flat rate (tj. např. všechny organizace musí vykazovat své skutečné náklady pomocí své metody, kromě vysokých škol, které mohou využít flat rate ve výši předem definované poskytovatelem) (v komentáři, prosím, popište, čeho a koho by se výjimky měly týkat)
- dvě možnosti - možnost volby mezi flat rate a zjednodušenou metodou / FC metodou (tj. organizace bude ve všech projektech daného programu využívat buď flat rate definovanou poskytovatelem nebo skutečné nepřímé náklady vypočtené podle své metody; výše flat rate bude stejná pro všechny organizace)
- dvě možnosti – flat rate s možností volby zjednodušené metody / FC metody (tj. všechny organizace budou moci využívat flat rate ve stejné výši, pokud však budou mít nějaké organizace zájem nárokovat v daném programu či projektu vyšší nepřímé náklady, mohou zvolit možnost zjednodušené metody /FC metody a vykazovat své vyšší skutečné náklady, které však budou podléhat finanční kontrole poskytovatelem)
- Jiné (popište, prosím, v komentáři)

Komentář:

18. Myslíte, že je žádoucí, aby se pravidla poskytovatelů podle zákona č. 130/2002 Sb. v platném znění v otázce vykazování nepřímých nákladů sjednotila?

- Ano, všichni poskytovatelé by měli stanovovat stejně možnosti pro vykazování nepřímých nákladů (viz otázka výše) a zároveň využívat stejně definice a výklady pojmů (včetně stejných požadavků v rámci finančních kontrol)
- Ano, všichni poskytovatelé by měli používat stejně definice a výklady pojmů (včetně stejných požadavků v rámci finančních kontrol), avšak mohou se lišit v možnostech pro vykazování nepřímých nákladů (tj. např. jeden poskytovatel bude umožňovat full cost i flat rate a jiný pouze flat rate, oba však budou flat rate definovat stejně)
- Ne, sjednocování není potřeba, současný stav je uspokojivý

Komentář:

19. Co si myslíte o definici základních pravidel FC metody využívané v tomto dotazníku a v projektech OP VaVpl (popsáno v úvodu)? Myslíte, že je vhodnou a jasnou definicí pro využití v programech poskytovatelů podle zákona č. 130/2002 Sb. v platném znění?

- Ano, definice je vhodná a plně postačující, žádná další vysvětlení nejsou třeba
- Ano, definice je vhodná, jsou však nutná určitá doplnění (týkající se např. míry detailu finanční kontroly poskytovatele apod.), (v komentáři, prosím, co nejkonkrétněji popište)
- Definice je vhodná pouze částečně, byly by třeba určité změny (v komentáři, prosím, co nejkonkrétněji popište)
- Definice je naprosto nevhodná (v komentáři, prosím, vysvětlete)

DOTAZNÍK

- Nevím

Komentář:

20. Myslíte, že by definice FC metody využívaná v tomto dotazníku a v projektech OP VaVpl mohla být jednotně využívána všemi poskytovateli dle zákona č. 130/2002 Sb. v platném znění (po případných doplněních – viz otázka výše)?

- Ano (v komentáři, prosím, co nejkonkrétněji vysvětlete)
- Ne (v komentáři, prosím, co nejkonkrétněji vysvětlete)
- Nevím

Komentář:

21. Myslíte, že je vhodné, aby poskytovatel striktně definoval, které náklady považuje za přímé a které za nepřímé?

- Ne (v komentáři, prosím, co nejkonkrétněji vysvětlete – např., je nutné, aby byla zohledňována specifika různých projektů i různých organizací a byla respektována obvyklá praxe organizace)
- Ano, toto by měl definovat každý poskytovatel samostatně (v komentáři, prosím, co nejkonkrétněji vysvětlete)
- Ano, měla by existovat jednotná definice využívaná všemi poskytovateli (v komentáři, prosím, co nejkonkrétněji vysvětlete)
- Jiná (v komentáři, prosím, co nejkonkrétněji vysvětlete)
- Nevím

Komentář:

KONEC